No. 67. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag 6 Junij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Junij.

De pairs hebben hunnen arbeid als wetgevende kamer hervat. In de zitting van gisteren zijn onderscheiden ontwerpen, waaronder het budget van 1842 aangeboden, en eenige andere ontwerpen aangenomen.

— De hertogen *van Nemours* en *Aumale* worden tegen de helft van Junij uit Afrika alhier terugverwacht.

— Sedert de koninklijke familie Neuilly bewoont, merkt men op, dat de koning meer togten in den omtrek doet dan bij zijn verblijf op de Tuilerien; dikwijls onder anderen bezoekt hij den fortificatie-arbeid in de nabijheid van Neuilly.

— Volgens *la Presse* was de teekening van het eindprotocol betrekkelijk de oostersche zaken verschoven op de bedenking van lord *Palmerston*, dat eerst officieel moest gebleken zijn, dat *Mehemed-ali* de bepalingen van den gewijzigden hatti-scheriff van 19 April aangenomen had.

— Men heeft eenige bijzonderheden vernomen nopens de laatste oogenblikken van *Darmès*. Hij moet zich, nadat hij wist dat er niets meer voor hem te hopen was, aldus uitgelaten hebben: « Ik heb mij noch te beklagen over, noch dank te zeggen voor hetgeen men gedaan heeft, en men doen zal. Zulks is zeer eenvoudig en redelijk. Alleen de dooden komen niet terug. Indien ik om genade vroeg, zou ik eene laagheid begaan, en zoo men mij die verleende, zou men eene dwaasheid doen. Ik heb den 15 October eene schuld aangegaan, waarvan ik mij kwijten wil. »

Hij heeft dan ook, niettegenstaande alle aangewende pogingen van zijn verdediger, geweigerd gratie te vragen. Ook het oogenblik, dat men hem kwam halen, heeft hij echter zijne standvastigheid ten deele verloren, en heeft men hem zelfs azijn moeten geven om bij te komen.

Alle toegangen naar het plein, waar het schavot opgeslagen was, waren door militairen afgezet. Van daar, dat er zeer weinig menschen bij de volvoering van het vonnis tegenwoordig waren.

Op het schavot, na de lezing van het vonnis, riep *Darmès* met eene gesmoorde stem uit: « *Leve Frankrijk! dood aan deszelfs vijanden!* » — Toen men vervolgens den sluijer van zijn hoofd wegnam, maakte hij van deze weinige oogenblikken gebruik om het volk eenige woorden toe te voegen, waarvan men slechts weinige heeft kunnen verstaan. Hij sprak van christendom en van vrijmaking. Men hoorde ten slotte deze woorden: « Mogten er, wanneer ooit een vijandelijke inval plaats heeft, honderd duizend mannen zoo als ik gevonden worden. »

Vóór zijn hoofd op de plank te leggen, heeft hij nog met eene bevende stem uitgeroepen: « *Ik sterf voor de vrijheid, dood aan de vijanden van Frankrijk.* »

— Volgens een der dagbladen, is de heer *Thiers*, door Z. M. den Koning der Nederlanden, tot grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, en de heer *Rochussen*, door Z. M. den Koning der Franschen, tot grootkruis van het Legioen van Eer benoemd, bij gelegenheid van de uitwisseling der ratificatien van het gesloten handeltractaat.

— De beroemde *von Humboldt* is voor eenige dagen uit Berlijn alhier aangekomen.

— Gisteren werd door Mevr. *S. Rothschild* op haar kasteel een landelijk feest aan een zeshonderdtal gasten gegeven; na een dejeuner dansant, zette men zich des namiddags ten zes ure aan tafel, daarna werd een fraai vuurwerk afgestoken, en na een prachtig souper weder tot één uur in den morgen gedanst. In den morgenstond werden de gasten naar den anderen Seine-oever overgevoerd, waar hun bij den heer *J. Rothschild* wederom een sierlijk dejeuner wachtte.

— Van regeringswege zijn de volgende telegraphische depeches bekend gemaakt:

« *De consul-generaal van Frankrijk te Alexandrië, aan den minister van buitenlandsche zaken.*

« *Alexandrië, den 21 Mei.*

« Men schrijft uit Bombay, dat de vijandelijkheden op nieuw in China uitgebroken zijn, en dat de Engelsche troepen zich op Canton gerigt hebben. »

« *De consul van Frankrijk te Malta, aan den minister van binnenlandsche zaken.*

« *Malta, den 26 Mei.*

« De *Oriental* is heden nacht uit Alexandrië aangekomen met de Indische brievenmaal, welke den 1 uit Bombay is vertrokken.

« In China hebben de Engelschen de vijandelijkheden moeten hervatten. Den 25 Februarij hebben zij zich van de forten van Bogue en de factorijen van Canton meester gemaakt. De Keizer schijnt echter voornemens te zijn, niet toe te geven. *Keshen* is afgezet, en geketend naar Pekin gezonden.

« De kommodore sir *Georges Bremer* is den 20 April te Calcutta aangekomen, om zich met den gouverneur-generaal te verstaan en versterking te vragen. Twee Europesche regimenten zullen naar China gezonden worden."

— Ter beurze van heden (2 Junij) waren genoteerd: 5 pCt. 114,80; 3 pCt. 78,75; Nap. r. 105,15; Sp. Ardoin 24½, Rom. L. 102¾.

Van den 3den. — De kamer der pairs heeft gisteren met 88 tegen 12 stemmen de buitengewone credieten voor 1841 gestemd, echter niet dan nadat in den loop der discussie door verscheiden leden nog zeer scherpe aanmerkingen waren gemaakt over de staatkunde van het vorig ministerie onder den heer *Thiers*, door 't welk het land met zulke groote en buitengewone kosten was bezwaard.

— Men leest in de Parijsche dagbladen thans een fraai gedicht van den beroemden *de Lamartine*, hetwelk eene soort van antwoord op het bekende Duitsche lied van *Becker* tegen de aanmatigende taal van sommige Franschen ten aanzien der Rijngrenzen behelst. Het gedicht van *de Lamartine* ademt liefde tot den vrede, maant aan tot verbroedering der volken en wederzijdsche vergetelheid van alle nationale haat en alle uittartingen. Het eindigt met de aandacht der Europesche volkeren op het Oosten te rigten, waar zoo veel gelegenheid tot uitbreiding van beschaving en voldoening aan den rusteloozen geest van werkzaamheid voorhanden is.

— Het *Journal des Débats* deelt heden een aantal berigten en uittreksels uit de indische bladen mede, langs eenen buitengewonen weg ontvangen, die de tijdingen in het telegraphisch berigt vervat, bevestigen en een aantal bijzonderheden, waarin echter veel houden verwarring en tegenstrijdigheden heerschen. Intusschen blijkt daaruit onder anderen nog, uit eene depeche van den opperbevelhebber, sir *John Bremer*, van het Engelsch kantoor te Canton, den 18den Maart gedagteekend, dat al de forten voor Canton genomen, en de chinesche zeemagt in den grond geboord, verbrand of verstrooid is, en dat de britsche vlag van het engelsch kantoor te Canton wapperde. » Het geschut van ons eskader — wordt in deze depeche gezegd — beheerscht al de toegangen tot de stad aan de westelijke en zuidelijke armen van de rivier. Alzoo bevindt zich in onze magt en aan het goeddunken der strijdkracht Hr. Mt. prijsgegeven, de groote hoofdstad der provincie, die meer dan een millioen zielen bevolking telt." De bovengezegde forten beneden de stad [illegible] met 123 stukken geschut beplant geweest.

— Men heeft heden tijdingen uit Madrid tot den [illegible] die echter niets bijzonders houden.

— Ter beurze van heden (3 Junij) waren genoteerd: 5 [illegible] 3 pCt. 78,70; Nap. r. 105,40; Sp. Ardoin zonder [illegible] L. 101¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den Junij.

De manschappen van het Badensche leger, die, ten gevolge van de staatkundige gebeurtenissen, buitengewoon onder de wapenen geroepen of gehouden waren, zijn dezer dagen huiswaarts gezonden.

Het bevigt, dat het geschil tusschen de Pruissische regering en den Pauselijken Stoel op nieuw ingewikkelder is geworden door de jongste verkiezing van eenen bestuurder van het aartsbisdom Keulen, in plaats van wijlen den heer *Hüsgen*, wordt bevestigd. Uit Rome wordt, van den 18 ten minste geschreven, dat de pauselijke Stoel die verkiezing niet heeft goedgekeurd; dat de Paus integendeel het kapittel van Keulen berispt heeft wegens deze nieuwe met de kerkelijke voorschriften strijdige verkiezing, en den domkapittelaris *Iven*, welke geprotesteerd had tegen de gedragingen van het kapittel in het geschil wegens den aartsbisschop, benoemd heeft tot apostolischen bestuurder van het aartsbisdom.

Ook wordt te Rome met veel ophef gewag gemaakt van den indruk, welken de laatste vervolgingen tegen de geestelijkheid in Spanje gemaakt hebben. Men vreesde, dat wanneer zulks op die wijs mogt voortgaan, de Paus den banvloek over Spanje zou uitspreken.

— Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel, van den 12, had de Porte den laatsten firman omtrent *Mehemed*-Ali nog niet uitgevaardigd, uithoofde zijne onderwerping nog niet genoegzaam door daden was gebleken, maar hij integendeel zijn leger veel meer versterkt had, dan hem bij zijne investituur is toegestaan. Zoowel de Onderkoning als zijn zoon *Ibrahim*-pacha, schenen zich de gebeurtenissen in Syrië, waar de grootste regeringloosheid heerscht en de onderwerping aan de Porte van dag tot dag afneemt, vroeger of later ten nutte willen maken. Men dacht, dat Emir *Beschir* op nieuw tot het bewind in dat gewest benoemd zou worden.

Ook verdient het opmerking, dat, niettegenstaande de laatste door den Sultan toegestane concessien, de buitenlandsche, naar Alexandrië bestemde consuls nog geene toebereidselen maken, om zich naar hunnen post te begeven. Uit een en ander schijnt men te moeten opmaken, dat de zaken in het Oosten nog geenszins als geschikt kunnen aangemerkt worden.

ENGELAND.

LONDEN, den 2den Junij.

Terwijl men den uitslag der beraadslagingen over het bekend voorstel van sir *R. Peel*, welke heden voortgezet zullen worden, met gespannen verwachting te gemoet ziet, blijven overal de volksvergaderingen, hier voor, daar tegen het brengen van veranderingen in de graanwetten, voortduren. Onder de eerste behoort eene gisteren gehouden zamenkomst van de kiezers der City van Londen, in welke tot het indienen van petitien aan de beide Parlementshuizen besloten is, hoofdzakelijk strekkende om te verklaren, dat dit collegie de voorgestelde vaste en lage inkomende regten op de granen hoogelijk goedkeurt, als door de toeneming der bevolking, den staat der inkomsten, de mededinging van andere volken ten opzigte van het fabrijkwezen, en de vermeerderde kennis en verlichting der menigte dringend gevorderd. De heer *Wood*, een van de vertegenwoordigers der City in het Lagerhuis, is benoemd om die petitie aldaar ter tafel te brengen, terwijl zij door de drie anderen, namelijk de heeren *Grote*, *Crawford* en *Pattison*, zal worden opgehelderd en verdedigd.

Daarentegen zijn te Stroud, niettegenstaande die plaats door lord *J. Russell* in het Lagerhuis vertegenwoordigd wordt, en in andere plaatsen, petitien tot onveranderd behoud der tegenwoordige graanwetten geteekend op grond dat de binnenlandsche landbouw eener talrijke natie boven alles bevorderd en zij voor hare voeding niet van andere volken afhankelijk gemaakt moet worden.

— In den loop van gisteren zijn hier de telegraphische tijdingen, betrekkelijk de hervatting der vijandelijkheden in China (zie [illegible] hier boven), zonder eenige verdere bijzonderheden, bekend geworden. Die tijding was niet geheel onverwacht. Immers men wist reeds dat de keizer van China de bekrachtiging der tusschen zijnen gemagtigde *Ke-Shen* en den Engelschen kapitein *Elliot* geslotene overeenkomst geweigerd had. Bij die overeenkomst was, van de Chinesche zijde, behalve het toestaan van eenige handelsvoorregten en het betalen eener schadeloosstelling, den afstand van het eiland Hong-Kong, in den zeeboezem, waarop de Tigris of rivier van Canton uitloopt, aan de Engelschen bepaald. De Engelschen hebben dit eiland dadelijk daarna in bezit genomen, en welligt wordt het thans aan *Ke-Shen* tot eene misdaad aangerekend, dat hij dit heeft gedoogd.

Voor het sluiten der overeenkomst, waren twee der zoogenaamde Bocca-forten, dat is der forten, welke de Tigris omstreeks twaalf of veertien uren beneden Canton verdedigen, reeds in handen der Engelschen geweest; doch sedert ontruimd. Het vermeesteren der factorijen door de Engelschen is daarentegen eene geheel nieuwe omstandigheid. Die factorijen zijn twaalf in getal. Na de Engelsche is de Nederlandsche de uitgebreidste en fraaiste. Deze gebouwen staan op eene door de Tigris bespoelde landtong, doch grenzen onmiddellijk aan een gedeelte der stad Canton, hetwelk zeer digt bebouwd is en geheel open ligt. De vermeestering of ten minste het inhouden der factorijen schijnt dus met eene gedeeltelijke verwoesting dier sterk bevolkte stad gepaard te hebben moeten gaan.

Ter beurze heeft de tijding van het hervatten der vijandelijkheden niet zulk een onaangenamen indruk gemaakt als het geval zou geweest zijn, indien de voorloopig geslotene overeenkomst van meer voldoenden aard ware beschouwd geworden. De *Times* neemt de gelegenheid waar, om het ministerie aan te vallen, aan welks onhandigheid dit blad den slechten loop van zaken alleen toeschrijft. Tot de loopende geruchten behoort, dat sir *H. Pottinger* zich gisteren op eene stoomboot heeft ingescheept, om in de onderhandelingen met China kapitein *Elliot* te gaan vervangen, terwijl zich op dezelfde boot sir *W. Parker* bevond, die het bevel over de Britsche zeemagt in de Indische Zeeën gaat aanvaarden.

Met de ontvangst der bovenvermelde tijdingen heeft de ongehoorde omstandigheid plaats gehad, dat men tijdingen uit Bombay van den 1sten Mei, den 1sten Junij, en dus juist binnen eene maand tijds hier ontvangen heeft.

— De uit Havre verbreide tijding van de aankomst der stoomboot *President* te Holy-Head is, (zooals wel te vermoeden was) ongegrond bevonden. Men beschouwt dit stoomschip algemeen als verloren.

— Volgens berigten uit New-York tot den 8sten Mei, was toen de behandeling der zaak van *Mac-Leod* voor het hooggeregtshof aldaar begonnen. Men verwachtte tegen den 15den de uitspraak, en hield het er voor, dat er veel kans op zijne geheele invrijheidstelling was.

— Volgens de jongste berigten uit Lissabon waren er ernstige onlusten te Oporto uitgebroken, ten gevolge eener poging van het graauw, om eene contra-revolutie in den geest der Ultra-liberalen te bewerken, welke poging echter op den moedigen wederstand van het garnizoen en de municipale garde schipbreuk had geleden.

— Ter beurze van gisteren stonden de 3 pCt. gecons. 89⅝; Ned. 2½ pCt. 52 drie achtste; 5 pCt. 100; Braz. 68; Spanje 23⅝; Portugal 20⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den Junij.

De hertogin *van Kent*, benevens den prins en de prinses *van Leiningen* zijn woensdag van Brussel over den spoorweg naar Luik vertrokken, om zich naar Duitschland te begeven. Naar men zegt zullen de Koning en Koningin der Belgen de vorstin binnen kort derwaarts volgen, en de vorstelijke personen elkander te Baden ontmoeten.

— Naar men zegt zullen de kamers, indien de op handen gedeeltelijke verkiezingen naar den wensch der thans heerschende partij uitvallen, eerlang buitengewoon worden zamengeroepen; mogt het tegendeel plaats hebben en de liberalen de overhand behouden, dat echter niet vermoedelijk is, dan zou men de kamers willen ontbinden.

— Het lid der gemengde finantiele commissie die te Utrecht zetelt, de heer *Dujardin*, is gisteren morgen naar die stad vertrokken, waar binnen eenige dagen de onderhandelingen weder zouden hervat worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Junij.

Uit Leiden verneemt men, dat Z. M. bij hoogstdeszelfs verblijf aldaar tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd heeft, de heeren Mr. *P. Buijskes*, officier bij de arrondissements regtbank en lid van den raad, Mr. *A. A. Dibbetz*, *D. van Leijden Gael*, leden van den raad, *J. Geel*, hoogleeraar en bibliothecaris aan de universiteit, *R. Gerding Hoeke*, wethouder, *N. C. Kist*, hoogleeraar in de godgeleerdheid, *P. du Rieu*, wethouder, *J. R. Thorbecke*, hoogleeraar in de regten, en *P. J. Uijlenbroek*, hoogleeraar in de wis- en natuurkunde. De kommandanten der eerewachten uit de burgerij en uit de heeren studenten zijn ieder door Z. M. met eenen diamanten ring begiftigd.

Z. M. heeft dingsdag avond die stad verlaten, na nog vooraf te paard de voornaamste straten te zijn doorgereden, om de algemeene en fraaije illuminatie te bezigtigen, en na van de stedelijke regering op het stadhuis afscheid genomen te hebben, en door de eerewachten tot op de hoogte van het Leiderdorpsche hek te zijn uitgeleid; van waar Z. M. de reis naar Soestdijk voortzette.

— Uit Utrecht schrijft men van den 3den dezer:

» De maskerade der heeren studenten is gisteren boven verwachting luisterrijk geweest, zoo door de costumes uit de dertiende eeuw, als door de karakters dergenen die de hoofdpersonen voorstelden, en vooral door de vereerende tegenwoordigheid van Z. M. den koning. De maskerade was namelijk op het punt van af te rijden, toen men de blijde tijding vernam, dat Z. M. van Soestdijk bij Z. Exc. den

gouverneur der provincie was aangekomen. De optogt nam om zeven ure, dus bij den dag een aanvang en kwam voorbij het hotel van den gouverneur, alwaar Z. M. denzelven zag voorbijkomen. Deze verrassende komst en de eer daarmede der Hoogeschool, welke haar 250jarig feest vierde, aangedaan, deden bijzonder genoegen, en lang nadat de optogt was afgetrokken bleef eene menigte menschen voor het hotel vereenigd, om den Koning toe te juichen, die zich met eenige aanwezigen als te midden van zijn gezin vertrouwelijk onderhield.

» Des avonds ten tien ure, werd de optogt bij fakkellicht herhaald, trok dezelve andermaal voorbij het gouvernementsgebouw, en vervolgde statig den bepaalden weg. Omstreeks 11 ure is Z. M. naar Soestdijk teruggekeerd, om donderdag hoogstdeszelfs plegtigen intogt te Arnhem te houden.

» Gelijk hierboven reeds vermeld werd, waren de costumen der gemaskerden luisterrijk; vooral willen wij hier noemen die van *Willem II*, Roomsch-Koning, van *Willem van Brederode*, van den bisschop en vele anderen. De optogt werd door een korps muzijk geopend en door een ander muziekkorps gesloten. Ons bestek laat niet toe om al de grooten, die tot het gevolg van *Willem II*, uit de dertiende ceuw, behoorden, hier op te noemen, en hunne prachtige kleeding te beschrijven; wij vermelden alleen dat alles nieuw en treffend was, zoo ook de kleeding der Zeeuwen, Gelderschen, Utrechtenaren, Henegouwers, enz. Des avonds was de stad fraai verlicht."

— Het fregat *la Belle poule* en de brik *Cassard* zijn dingsdag morgen van den Helder in Zee gestoken om de reis achter Schotland om naar Terre-Neuve voort te zetten, tot buiten gaats gevolgd door de stoombooten *de Etna* en *Noord-Holland*, en bij het verlaten der reede zoo van de schepen als forten met eereschoten begroet.

Voorts verneemt men dat gemelde Prins aan den luit. ter-zee Jhr. *H. A. van Rappard*, ordonnans-officier van Z. K. H Prins *Hendrik* der Nederlanden, een gouden snuifdoos in brillanten ten geschenke heeft gegeven, als een blijk van erkentelijkheid voor de diensten, gedurende den togt met 's konings stoomjagt naar Vlissingen door dien zee-officier aan den Prins bewezen, terwijl dezelve aan den schipper van Zr. Ms. stoomjagt *de Leeuw*, *J. van der Oever*, een kostbare parel, als speld in goud gevat, heeft doen ter hand stellen.

— De commissie voor de oprigting te Vlissingen, van een standbeeld van den luitenant-admiraal *Michiel Adriaanszoon de Ruyter*, zoo veel mogelijk luister wenschende bij te zetten aan de plegtigheden, die bij gelegenheid der aanstaande ontblooting van dat gedenkteeken zullen plaats hebben, heeft besloten, dat daartoe ook eene tentoonstelling zal worden geopend van voortbrengselen der schilder- en teekenkunst van Zeeuwsche meesters en liefhebbers, en van oudheden, betrekking hebbende tot het leven, de daden en de geschiedenis van beroemde Zeeuwen, door bezitters van zoodanige voorwerpen bij den anderen te brengen.

De bedoelde tentoonstelling zal plaats hebben in een daartoe nader te bepalen lokaal, gelijk mede de tijd der opening en sluiting van dezelve nader zal worden publiek gemaakt.

De schilderijen, teekeningen, enz., behoorlijk van lijsten voorzien, alsmede de oudheden, een en ander goed ingepakt en verzorgd, zullen tegen den 15 Julij aanstaande in gereedheid dienen te zijn, om op het nader te bepalen tijdstip te kunnen worden verzonden of afgehaald.

— In den nacht van Maandag op Dingsdag is in het dorp Schelluinen, nabij Gorinchem, brand ontstaan, welke, eerst ontdekt toen er aan geen redden meer te denken was, in korten tijd zes huizen, waaronder dat van den burgemeester en den schoolmeester, met al het zich daarin bevindende huisraad enz., in de asch legde. Hetgeen het vreesselijke van deze ramp vermeerdert, is, dat eene vrouw, te Giessendam woonachtig, doch aldaar bij hare betrekkingen gedurende de Pinksterdagen verwijlende, jammerlijk in de vlammen is omgekomen. Waar de brand ontstaan is en wat aanleiding daartoe gegeven heeft, is onbekend.

— Te Wilder, even over de pruissische grenzen, nabij Nijmegen, is in de vorige week brand ontstaan in eene woning door de familie *Holterman* bewoond, welke te bed lag en daardoor groot gevaar liep van in de vlammen om te komen. Bij deze gelegenheid werd door de dochter, ruim 24 jaren oud, een voorbeeld van ouderliefde gegeven. Zelve ter naauwernood uit de vlammen ontkomen, zoekt zij met angstigen blik haren grijzen vader, en dezen niet vindende stort zij zich ter zijner redding op nieuw in de vlammen. De broeder het gevaar ziende, waarin zijne zuster zich te vergeefs had begeven, daar de vader reeds langs een anderen weg was ontkomen, ijlt haar achterna en bragt haar ook weder uit het brandende huis, doch het ongelukkige meisje had reeds te veel brandwonden bekomen, zoodat zij kort daarna aan de gevolgen is overleden.

— Uit Groningen schrijft men van den 31 Mei

« Men verneemt, dat dezer dagen de verschrikkelijke ontdekking gedaan is, dat het water in den regenbak van den sedert den 1 dezer bij de Nieuwe Schans woonachtigen logementhouder *M. de Vries*, is bevonden vergiftigd te zijn, zoo als het gerucht wil, door middel van *Arsenicum*. Allen, die er van gebruikt hebben, zijn min of meer ernstig ongesteld geworden. Zaturdag morgen is reeds een kind van den heer *M. H. Verthiers van der Loeff*, die met zijn huisgezin mede in dat logement woonachtig is, aan de gevolgen overleden, en nog twintig andere personen, die van dit water gedronken hebben, bevinden zich min of meer in lijdenden toestand. Wat de oorzaak dier vergiftiging is, schuilt nog in het duister. Het is te wenschen, dat het geregtelijk onderzoek, hetwelk dadelijk in bijzijn van den apotheker *Schierbeek*, te Winschoten, als deskundige, in het werk gesteld is en dat de geneeskundige commissie alhier, aan welke men zegt, dat twee flesschen met het vergiftigde water ter beschouwing zijn toegezonden, den sluijer over deze zaak mogen opligten, en het, ter eere der menschheid, moge blijken, dat dezelve door de eene of andere toevallige omstandigheid is ontstaan. »

— Uit Maastricht schrijft men, dat de voorbereidende werkzaamheden geëindigd zijn, tot daarstelling van een spoorweg, loopende van die stad naar de Pruissische grenzen, in verband met den spoorweg van Aken naar Keulen en met een zijtak naar de kolenmijnen van Kerkraade.

Van den 5den — Het heeft Zijner Majesteit behaagd, de hieronder vermelde benoemingen van officieren bij den generalen staf te doen, als:

Tot kolonel, de luitenant-kolonel *W. Roloff*, van den generalen staf;

tot majoors: de kapiteins der 1ste klasse *J. J. de Moulin* en *J. H. Hooft van Iddekinge*, beiden van dien staf;

tot kapiteins der 1ste klasse: de kapiteins der 2de klasse *J. G. T. V.* baron *de Constant Rebecque*, en Zr. Ms. adjudant *D.* baron *Tindal*, beiden van gemelden staf:

tot kapiteins der 2de klasse: de kapiteins van de 3de klasse *L. J. L. de Moulin* en *C. J. J. Goffin*, beiden van gemelden staf;

tot 1ste luitenants: de 1ste luitenants *J. W. H. le Clercq*, van het 2de regiment artillerie, adjudant van den eersten kommandant der Koninklijke militaire akademie, uit welke betrekking hij eervol wordt ontslagen; *L. J. van Motz*, van het eerste regiment artillerie, en de 1ste luitenant-ingenieur *W. F. K. George*, van het korps ingenieurs mineurs en sappeurs.

— Naar men verneemt heeft Z. M. aan Jhr. *S. J. Sandberg van Eisenburg* den titel van baron verleend, overgaande op zijne wettige mannelijke afstammelingen en bij regt van eerstgeboorte. Ook heeft Z. M. tot hoogstdeszelfs honorairen kamerheer benoemd den baron *van Asbeck* te Heerenveen.

— Uit Utrecht meldt men, dat Z. M. den hoogleeraar in de wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool aldaar, Mr. *A. van Goudoever*, benoemd heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Te 's Bosch zijn tot leden der staten van dit gewest herkozen de heeren *H. F. J. van der Ven* en *A. F. Mulders*, en te Heusden de heer *J. A. Gerlach Jr.*

— Woensdag heeft Z. M. hoogstdeszelfs plegtigen intogt te Amersfoort gedaan. Ten twaalf ure werd Z. M., komende van Soestdijk, aan de grenzen der gemeente ingehaald door een geleide van heeren officieren en manschappen van het daar garnizoen houdend regiment rijdende artillerie. Aan de Utrechtsche poort, waar eene fraaije eerepoort was opgerigt, stond de stedelijke schutterij geschaard en werd Z. M. door de autoriteiten van het gewest en der stad ontvangen en met eene aanspraak van den heer burgemeester verwelkomd. De trein begaf zich vervolgens stadwaarts, waar Z. M. door het gejuich der menigte werd begroet en bij hoogstdeszelfs komst op het stadhuis door zestien jonge meisjes met bloemen werd bestrooid. Daarin werd audientie verleend, bij welke gelegenheid met de ridderordes van den Nederlandschen leeuw beschonken werden de heeren Mr. *J. van Dam van Isselt*, president van de arrondissementsregtbank, *W. Breyl*, oudste predikant der hervormde gemeente en *M. F. Alewijn*, majoor kommandant der stedelijke schutterij. Nadat Z. M. vervolgens aan een door de stedelijke regering aangeboden dejeuner had deelgenomen, heeft hoogstdezelve de van stadswege aangebouwde militaire manege en stallingen bezigtigd, die des konings goedkeuring mogten wegdragen, waarna Z. M., na zijne tevredenheid over de ontvangst te kennen betuigd, ongeveer ten vier ure des namiddags de stad verlaten heeft.

— Te Arnhem is Z. M. Donderdag namiddag ten zes uren, onder het gejuich eener ontelbare menigte, aangekomen. Allerwege wapperde de vaderlandsche vlag en waren de huizen met groen en bloemen getooid. Het voortreffelijk muzijk van het 3de regiment Infanterie en der schutterij liet zich tot laat in den avond op de markt voor het gouvernementsgebouw hooren, waar Z. M. afgestapt was en dat des avonds fraai was verlicht.

— Te Maastricht zijn de leden der eerewacht, die zich aldaar ter gelegenheid van Zr. Ms. aanstaande komst georganiseerd heeft, Woensdag ll. aan den gouverneur van het gewest, aan den luit.-generaal *Destombes*, de stedelijke regering enz. voorgesteld; de aangenomen tenue dier eerewacht is in den smaak der lansiers uniform.

— Z. M. heeft jonkh. *R. A.* baron *de Salis* eervol ontslagen als directeur der registratie in de provincie Zuid-Holland, en wijders benoemd tot provinciale inspecteur der registratie in de provincie Zuid-Holland, den heer *C. van de Watering*, thans inspekteur der registratie in dat gewest.

— Bij koninklijk besluit van 28 mei jongstleden is, de 184ste loterij vastgesteld, bestaande uit 26,000 loten, 13,000 prijzen en 55 premien; waarvan 1300 loten zullen worden afgezonderd en beschikbaar gehouden, om tegen den inlegprijs te kunnen worden afgegeven. De collecte zal geopend worden op den 28 junij en gesloten op 10 julij 1841. De trekking van de eerste klasse zal plaats hebben en geheel moeten afloopen op 26, 27 28 en 29 julij dezes jaars; die der tweede klasse, op 9, 10, 11, 12, augustus; die der derde klasse, op 23, 24, 25 en 26 augustus; die der vierde, op 6, 7, 8 en 9 september, en die der vijfde of laatste klasse, op 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29 en 30 september, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13 en 14 october, terwijl de laatste 100 nummers op 15 october zullen getrokken worden.

— Uit 's Gravenhage wordt gemeld dat het Gemeenelandshuis van Schieland te Rotterdam, 't welk onlangs door de stedelijke regering is aangekocht, ingerigt zou worden voor Prins *Hendrik*, die zich aldaar met ter woon zou vestigen.

— De nieuwe minister van binnenlandsche zaken heeft bekend gemaakt, dat hij elken zaturdag van 12 tot 2 uren gehoor zal verleenen aan allen die hem over zaken het departement betreffende mogten verlangen te spreken.

— Het provinciaal geregtshof van Groningen heeft den 2den dezer *M. Rienks*, schrijver van de artikelen *Iets*, en *de kapitein van het schip Geduld* in den *Tolk der vrijheid*, wegens het eerste stuk tot twee jaren gevangenis en in de kosten veroordeeld, en is betrekkelijk het laatste stuk vrijgesproken. De veroordeelde heeft dadelijk van dit vonnis cassatie laten aanteekenen.

DE DIRECTIE DER

ZIEKEN-SOCIETEIT,

opgerigt te BREDA, *maakt bij deze openlijk bekend, dat dezelve Societeit, gevestigd en in werking gekomen is op* Maandag den 31 Mei 1841.

Deze Societeit biedt tegen eene geringe wekelijksche bijdrage, Genees- Heel- en Verloskundige hulp aan, met de daartoe vereischt wordende Geneesmiddelen, geldelijke ondersteuning, ingeval van ziekten en stilstand van arbeid, en eene som van *f* 25 voor eerste begrafeniskosten bij overlijden van eenen Deelhebber, die één jaar lang ten minste deelhebber geweest is.

Onder verzekering van door middel van een behoorlijk *Waarborgfonds*, om in buitengewone gevallen, zoo als epidemische of algemeen heerschende ziekten, aan hare verpligtingen te kunnen blijven voldoen, belooft deze weldadige inrigting eene bloeijende duurzaamheid.

Het waarborgfonds, dat *aanzienlijk* mag genoemd worden, heeft thans reeds eene hoogte van *f* 560 bereikt, en is door de menschlievende zorg der meest *notabele* ingezetenen dezer stad welwillend bijeengebragt, om eene zoo heilzame inrigting te bevorderen en te bestendigen.

Het minimum van Deelhebbers, bij het Reglement voorgeschreven, en waarvan de vestiging en het in werking komen der Societeit afhankelijk was, is reeds bij de eerste opname van deelhebbers niet alleen voltallig geworden, maar heeft zelfs dat getal dadelijk verre overtroffen, zoodat de Directie het er voor houden mag, dat men algemeen de voordeelen en het nut dezer heilzame inrigting beseft, en het verder onnoodig zoude wezen de ingezetenen dezer stad daarop nader indachtig te maken, en tot deelname op eenige wijze aan te zetten.

Moge evenwel het goede, uit deze belangrijke inrigting voortte spruiten, algemeen gedeeld worden.

Namens de Directie voornoemd,
MR. H. L. MAARSCHALK, *President.*
MR. P. H. HOLLINGERIUS PYPERS, *Secretaris.*

183ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

11de Trekking.	N°s. 24595, 22788, 18033, 24957, ieder *f* 1000.
12de —	N°. 7004, *f* 60,000; N°s. 1541, 25878, ieder een premie van *f* 1200; N°. 9999, *f* 1000.
14de —	N°s. 545, 22644, ieder *f* 1000.
15de —	N°. 18182, *f* 2500; N°s. 11040, 8159, ieder *f* 1000.
16de —	N°. 21312, *f* 1000; N°. 23323, *f* 1500; N°. 17723, een premie van *f* 1500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 *Junij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51¾; dito 5 pCt. 100, Kansbill. 24¾; Syndik. 4½ pCt. 96⅞; dito 3½ pCt. 74 drie achtste; Handelm. 165¼, ⅛; Oost. 5 pCt. 97⅛; Ardoins 22⅞, een zest., ⅛; dito 19 negen zest.; Oude Russen 104¾; Metall. 105⁵⁄₁₆; Amerika 5 pCt. 86½; Braz. 71⅝.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot A. VAN GINNEKEN, Mr. Zadelmaker, in den ouderdom van 44 jaren.

BREDA, 31 Mei 1841.

WED. A. VAN GINNEKEN, GEBOREN ...

De Affaire van Zadels en Rijtuigen zal op denzelfden voet worden voortgezet, zij beveelt zich hierom bij voortduring in de gunst van hare geëerde Stad- en Landgenooten.

*** De Ondergeteekenden Directeurs DU GRAND SALON DE VARIETÉS van *Amsterdam*, verwittigen de geëerde Ingezetenen dezer Stad, dat zij op ZONDAG den 6den JUNIJ 1841, *tot nadere en finale sluiting*, ten Tooneele zullen voeren: DE JAGER, DE HUSSAAR EN HET OOSTERMEISJE, of DE VERPANDE KRIJGSLIEDEN, Kluchtig Blijspel met Zang in één Bedrijf. Na hetzelve: HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE, Blijspel met Zang in één Bedrijf. Tot slot, *op vereerend verzoek*: DE BLOEDZUIGERS, OF DE MINNEPANDEN IN DE APOTHEEK, Blijspel met Zang in één Bedrijf, door den Heer A. BRUSSE.

Aanvang des avonds ten acht ure.

E. M. VAN BEEM EN COMP.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*.

AANBESTEDING VAN

TIMMER- EN METSELWERKEN.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Oosterhout*, zal, ten overstaan van de Notarissen Mr. H. C. A. VAN WEEL en ADR. BROUWERS, residerende te *Oosterhout*, in het openbaar, op Woensdag den 9. Junij 1841, des voormiddags ten *tien* ure, ten huize van den Heer G. D. SANGSTER, in *de Pellikaan*, te *Oosterhout*, Aanbesteden:

Eenige REPARATIEN en VERNIEUWINGEN aan SLUIZEN, HEULEN, DUIKERS, enz., in den Polder *het Broek c. a.*; alsmede aan de HEIHOEF en PLANTAADJEMEESTERS-WONING, alles onder *Oosterhout*.

De Konditiën van Aanbesteding kunnen van heden af, dagelijks, ten Kantore van opgenoemden Rentmeester, alsmede ten huize van den Heer SANGSTER, te *Oosterhout*, worden gelezen; en zal wijders van deze werken daags voor de Besteding behoorlijke aanwijzing worden gedaan; terwijl voorloopige informatiën te bekomen zijn bij den Rentmeester voormeld en Plantaadjemeester aldaar.

OOSTERHOUT, den 27 Mei 1841.

De Rentmeester voornoemd,
W. F. E. VAN DER BORCH.

*** Het DIJKCOLLEGIE van den *Emilia-polder*, zal, op den 8 Junij 1841, des namiddags ten drie ure, in het Nieuw-Koffijhuis bij H. TINDAL, te *Geertruidenberg*, publiek Aanbesteden:

Het MAKEN en LEVEREN van een paar nieuwe VLOEIDEUREN aan de Sluis van het *Grootverlaat te Drimmelen*, benevens eenige REPARATIEN aan gemelde Sluis.

De Bestekken zullen acht dagen voor de Besteding ter lezing liggen te *Geertruidenberg*, bij H. TINDAL voornoemd, en te *Made* bij den Heer H. DU BOIS.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Opzigter JAN RAAYMAKERS, te *Made*.

Bekendmaking.

MR. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van de Administratie van het 2de Regiment Artillerie te *Breda*, op Dingsdag den 8 Junij 1841, des voormiddags ten 10 ure, op het Nonnenveld te *Breda*, op *kontante betaling*, aan de meestbiedenden publiek Verkoopen:

Zeven schoone TREKPAARDEN.

Welke Paarden gedurende *twee uren voor* de Verkooping, ter plaatse voornoemd, door een ieder zullen kunnen worden gezien.

ZEGT HET VOORT.

Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, voor zijne principalen, op de na te noemene dagen en plaatsen, des avonds ten *zeven* ure, publiek Veilen en Verkoopen:

Een HUIS, PLEIN en ERVE, genaamd *de Bonte Os*, gestaan en gelegen te *Breda*, op de westzijde van de Groote Markt, gemerkt A 404, bij het kadaster bekend Sectie B, N°. 736, groot 90 Ellen. — Voor het geheel aan te vaarden met den 1 Augustus aanstaande; als zijnde het BOVENHUIS tot dien tijd in gebruik bij den Hoog Edel Gest. Heer VAN LANGEN, voor *f* 175,— 's jaars.

De 1e Zitdag zal gehouden worden in het Koffijhuis van A. BALVERS, te *Breda*, op Dingsdag den 8 Junij 1841.

En de tweede (finale) Zitdag in het Koffijhuis van J. VAN RIEL, te *Breda*, op Dingsdag den 22 daaraanvolgende.

Het BOVENHUIS zal te bezigtigen zijn, den 7 en 8 Junij en den 21 en 22 Junij aanstaande, na alvorens daarvan kennis te hebben gegeven.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

DE MILITAIRE SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER.

NEGENDE DEEL. *MEI* 1841. N°. 11.

INHOUD:

1°. Bijzonderheden aangaande het Fransche Leger en de Fransche Krijgsinrigtingen. 2°. Speciale Commissiën. (*Ingezonden.*) 3°. Eene ontwijking, Episode uit den veldtogt van 1813. 4°. Krijgskundig Letternieuws. 5°. Officiële Berigten. 6°. Bijlage, bevattende de laatste benoemingen, overplaatsingen en veranderingen bij het Leger.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.